



PELITOIMINNAN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ

Pelitoiminnan tutkimussäätiö Toimintakertomus vuodelta 2011

Säätiön tehtävä ja hallinto

Vuonna 2011 Pelitoiminnan tutkimussäätiö tuki ja edisti ennakkoluulotonta tutkimusta rahapelaamisesta yhteiskunnallisena ja kulttuurisena ilmiönä.

Säätiö palveli tutkijoita kasvavan monitieteisen tutkimusalan yhtenä kotimaisena yhdistäjänä. Säätiö profiloii suomalaista tieteellistä tutkimusta kansainvälisesti ja tuki keskustelua rahapelaamisesta tarjoamalla luotettavaa tutkimustietoa.

Säätiön toimintaa rahoittivat sen perustajaorganisaatiot Raha-automaattiyhdistys (RAY), Veikkaus Oy ja Fintoto Oy. Säätiön toimintaa ohjasivat tieteen kriteerit, toiminnan riippumattomuuden periaate ja läpinäkyvyys. Säätiö on sitoutunut hyvän säätiötavan noudattamiseen ja oli Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan jäsen vuonna 2011.

Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimi RAY:n varatoimitusjohtaja Hannu Salokorpi kesään 2011 saakka, jolloin hän jäi eläkkeelle. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin johtaja Janne Peräkylä RAY:stä. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin BI-johtaja Karri Paavilainen Veikkauksesta, kun johtaja Jari Vähänen (Veikkaus) luopui hallituspaikastaan siirtyessään muihin tehtäviin. Hallituksen uudeksi jäseneksi valittiin viestintäjohtaja Matti Hokkanen RAY:stä. Hallituksen jäseninä jatkoivat viestintäjohtaja Ilkka Juva (Veikkaus), toimitusjohtaja Markku Breider (Fintoto) ja varatoimitusjohtaja Pertti Koskeniemi (Fintoto). Hallituksen sihteerinä toimi Säätiön asiamies, filosofian maisteri Anssi Airas.

Tutkimusjohtaja osallistui esittelijänä Säätiön hallituksen kokouksiin, joita vuonna 2011 oli neljä.

Syyskuusta alkaen tutkimusjohtaja oli virkavapaalla Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen professorin tehtävästään, jota hän oli hoitanut osa-aikaisesti säätiötyönsä ohella.

Säätiön toimitilat olivat Helsingin keskustassa osoitteessa Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki. Marraskuun alussa toiminta siirtyi HYY-yhtymän omistamiin suurempiin tiloihin Kaivotalon 5. kerrokseen osoitteessa Kaivokatu 10 A, 00100 Helsinki. Säätiölle perustettiin postilokero-osoite PL 562, 00101 Helsinki. Säätiön internet-sivujen osoite on <http://www.pelisaatio.fi/>

Tieteellinen neuvottelukunta

Säätiön tieteellinen neuvottelukunta koostuu asiantuntijoista, jotka avustavat tutkimusjohtajaa Säätiön tieteellisten tavoitteiden ja linjausten arvioinnissa ja toteuttamisessa.

Uuden, järjestyksessään toisen neuvottelukunnan kolmivuotinen toimikausi käynnistyi vuonna 2011. Jäseniä olivat professori Olli Alho (Helsinki), professori Visa Heinonen (Helsingin yliopisto), dosentti

Mia Korpiola (Helsingin yliopisto), dosentti Heikki Mikkeli (Helsingin yliopisto), valtiot. tri Pasi Mäenpää (Helsingin yliopisto), professori Frans Mäyrä (Tampereen yliopisto), fil. tri Minna Ruckenstein (Kuluttajatutkimuskeskus), professori Pekka Sulkunen (Helsingin yliopisto), valtiot. tri Tuukka Tammi (A-klinikkasäätiö) ja professori Leif Åberg (Helsingin yliopisto). He edustavat useita tieteenaloja ja asiantuntemuksen aloja.

Neuvottelukunta kokoontui vuoden 2011 kuluessa kerran (huhtikuu). Tämän lisäksi tutkimusjohtaja tapasi neuvottelukunnan jäseniä henkilökohtaisesti ja teki heidän kanssaan muuta yhteistyötä. Tapaamisissa keskusteltiin suomalaista rahapelitutkimusta koskevista ajankohtaisista kysymyksistä.

Tutkimusapurahat ja muut avustukset

Vuonna 2011 Säätiö jakoi apurahoja yhteensä 203 000 euroa. Apurahojen päähaku oli helmikuussa ja päätökset julkistettiin huhtikuussa. Kesällä haussa oli matka-apurahoja Australian rahapelitutkijoiden kansalliseen kongressiin Melbournessa (NAGS).

Säätiölle saapuneet hakemukset olivat korkeatasoisia, ja apurahoista kilpailtiin yhä tiukemmin. Kaikkia neljää apurahatyyppeä haettiin ja rahoitettiin. Alueellinen ja temaattinen jakauma oli laaja. Apurahoja hakivat niin nuoret kuin varttuneetkin tutkijat sekä miehet ja naiset.

Hakemusten käsittely seurasi hyvää tieteellistä tapaa ja tiedemaailmassa vakiintunutta vertaisarviointimenettelyä. Henkilökohtaisen työskentelyapurahan anomuksia arvioi vähintään kaksi asiantuntijaa tutkimusjohtajan lisäksi. Kolme lausuntoa pyydettiin hakemuksista, joilla oli yhteys Säätiön esimerkiksi tieteellisen neuvottelukunnan jäsenen opinto-ohjaussuhteen kautta. Arviointikriteerit ovat luettavissa Säätiön verkkosivulla suomeksi ja englanniksi.

Apurahat jakautuivat seuraaville Säätiöpalvelun luokittelun mukaisille aloille:

Kulttuurien tutkimus	45 000 € (4 myöntöä)
Taloustieteet	24 000 € (2)
Sosiaalitieteet	46 000 € (2)
Valtio-oppi	23 000 € (1)
Oikeustiede	5 000 € (1)
Maantiede ja aluetutkimus	4 000 € (1)
Historiatieteet ja arkeologia	56 000 € (3)
Yhteensä	203 000 € (14)

Pelitoiminnan tutkimussäätiö sponsoroï kahta esitelmäsessiota SNSUS:n pohjoismaisessa rahapelikongressissa Reykjavikissä kesäkuussa ja suomalais-ruotsalaista päihdetiedotusseminaaria Göteborgissa syyskuussa.

Vuoden edetessä Säätiö lisäsi tutkimusta tukevan toimintansa muodoksi työtilojen tarjoamisen rahapelitutkijoille. Marraskuussa sulkeutuneen haun perusteella työpisteen Säätiön toimitiloista sai kolme tutkijaa vuodeksi 2012.

Kurssit ja tapahtumat

Tammikuussa 2011 Säätiö järjesti rahapelaamista käsittelevän kulttuurintutkimuksen session Tieteen päivillä, Suomen tärkeimmässä tiedettä popularisoivassa yleisötapahtumassa. Session aiheena oli ”Rahapelaaminen yhteiskunnan arjessa”. Esitelmöitsijät olivat valtiot. tri, tutkimuspäällikkö Tuukka Tammi (A-klinikkasäätiö), professori Frans Mäyrä (Tampereen yliopisto) ja Säätiön tutkimusjohtaja.

Puhetta johti professori Olli Alho. Tapahtuma oli maksuton ja avoin yleisölle. Paikalla oli enimmillään 50 henkilöä.

European Lotteries -kongressi Helsingissä 5.–9.6.2011 yhdistettiin monitieteisten tohtoriopintojen opintosuorituksiksi, jossa evaluoitiin tutkijoiden ja yritysmaailman vuorovaikutusta ja tutustuttiin eurooppalaisen rahapeliliiketoiminnan kenttään. Tutkimusjohtajan ideoiman ja koordinoiman kurssin suoritti yhteensä viisi tohtoriopiskelijaa Helsingin, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun yliopistoissa. Veikkaus, RAY ja Pelitoiminnan tutkimussäätiö tukivat kurssin toteuttamista.

Nuorten suomalaisten tutkijoiden yhteiskuntatieteellinen ja kulttuurinen rahapelitutkimus oli esillä pohjoismaisessa SNSUS-rahapelikongressissa Reykjavikissä 13.–15.6.2011 Säätiön tuella. Kongressi tarjosi oivallisen tilaisuuden kansainväliseen verkottumiseen ja tuotti uusia yhteistyösuhteita.

Ravipelaamisen ja -urheilun muutos, rahapeliongelmiin ehkäisy- ja hoito-organisaatiot ja sosiologinen rahapelitutkimus olivat aiheina rahapelitutkijoiden kotimaisessa tapaamisessa Helsingissä 9.–10.11.2011. Jokavuotiseksi muodostuneella tapahtumalla edistettiin tutkijoiden keskinäistä verkottumista ja rahapelikentän laaja-alaista tuntemusta. Keskiviikkona Fintoto Oy esitteli rahapelitutkijoille Vermon raviradan tallialuetta, totopelaamista ja suomalaisen hevospelaamisen kentän tulevaa muutosta. Torstaina professori Pekka Sulkusen tutkimusryhmä esittäytyi Helsingin yliopistossa. Iltapäivällä vierailtiin tutustumassa Peliklinikan ja Peluurin toimintaan. Osallistujia oli yhteensä 25. Pelitoiminnan tutkimussäätiö korvasi toispaikkakuntalaisten jatko-opiskelijoiden matka- ja majoituskustannukset sekä tarjosi osallistujille lounaan.

Säätiön tukemaa tutkimusta esiteltiin lisäksi ainakin Westermarck-seuran järjestämällä Sosiologipäivillä Tampereella maaliskuussa ja Kulttuuritutkimuksen seuran Kulttuuritutkimuksen päivillä Turussa joulukuussa.

Asiamies auttoi Säätiön tapahtumaohjelman järjestelyissä.

Muu tuki tutkimukselle

RAY:n suostumuksella tutkimusjohtaja kouluttautui keväällä pelinhoitajaksi oppiakseen suomalaisen rahapelityön ruohonjuuritason arjesta. Tämän jälkeen hän työskenteli neljän kuukauden ajan RAY:n pelinhoitajana Itäkeskuksen Täyspotissa ja Helsingin keskustan ravintoloissa. Kokemus laajensi merkittävästi tutkimusjohtajan osaamisaluetta sekä toi uusia arvokkaita kontakteja ja tutkimusideoita.

Säätiön käsikirjasto laajennettiin useilla nimekkeillä. Kirjojen ja lehtien lainaustoiminta oli vilkasta. Suurempiin toimitiloihin siirtyminen paransi merkittävästi kirjaston toimintaedellytyksiä.

Tutkimusjohtaja täydensi myös Säätiön kirjaston tutkimusaineistokokoelmaa, seurasi julkaisukenttää ja rahapelialan tapahtumia ja välitti niistä tietoa Säätiön verkkosivuilla ja verkostoissaan. Hän antoi palautetta nuorille tutkijoille heidän tutkimussuunnitelmistaan ja avusti julkaisustrategioiden ja jatko-opintojen suunnittelussa ja aineiston hankinnassa. Säätiölle koottu totopeliihainen sanomalehtiaineisto luovutettiin ulkopuoliseen tutkijakäyttöön.

Tutkimusta tukevissa eri alojen asiantuntijatehtävissä tutkimusjohtajaa käyttivät Elämä On Parasta Huumetta ry/Pelitalo-projekti, Gaudeamus Helsinki University Press, Helsingin yliopisto, Kentuckyn yliopisto, Maantieteen kansallinen tutkijakoulu/Tampereen yliopisto, Suomen Akatemia, Suomen tiedekustantajien liitto sekä julkaisusarjat *African Journal of Political Science and International Relations*, *Environment and Planning D: Society and Space*, *European Societies*, *International Gambling Studies* ja *Nations and Nationalism*.

Vuonna 2011 Säätiössä ei työskennellyt tutkimusta avustavaa henkilökuntaa.

Tutkimusjohtajan tutkimustoiminta ja Säätiön tunnettuuden edistäminen

Tutkimusjohtajan oma tutkimus- ja julkaisutoiminta oli aktiivista ja kansainvälistä. Toiminnan pääpaino oli kansainvälisessä yhteistyössä, nuorten tutkijoiden tukemisessa ja tutkimus- ja julkaisuhankkeiden ideoinnissa ja ohjauksessa. Vuonna 2011 erityistä huomiota vaativat tekeillä olevat kirjahankkeet. Loppuvuonna Säätiön muutto vei aikaa tutkimustoiminnalta.

Tutkimusjohtajan julkaisuluettelo vuodelta 2011 on seuraava:

KIRJAT JA TOIMITETUT KOKONAISUUDET

Raento, P. & D. G. Schwartz (toim.) (2011). *Gambling, Space, and Time. Shifting Boundaries and Cultures*. University of Nevada Press, Reno.

Raento, P. (toim.) (2011). Forum: The Value of Gambling and Its Research. *Suomen Antropologi – Journal of the Finnish Anthropological Society* 36: 1, 76–91.

— (2011). *Kuuba. Maa, kansa, yhteiskunta*. Gaudeamus, Helsinki.

— (toim.) (2011). Popular icons of political identity. *The Geographical Review* 101: 1 (teemanumero).

TUTKIMUSARTIKKELIT

Jokela, S. & P. Raento (2011). Collecting visual materials from secondary sources. *Teoksessa* Rakić, T. & D. Chambers (toim.): *An introduction to visual research methods in tourism*, 53–69. Routledge, London.

Raento, P. (2011). Gambling, space, and boundaries in Finland. *Teoksessa* Raento, P. & D. G. Schwartz (toim.): *Gambling, Space, and Time*, 60–82. University of Nevada Press, Reno.

— (2011). The power of place. Experiencing Las Vegas through popular writing and fiction. *Teoksessa* Raento, P. & D. G. Schwartz (toim.): *Gambling, Space, and Time*, 164–181. University of Nevada Press, Reno.

Raento, P. & M. Meuronen (2011). Virtues of visualisation: gambling in Finnish editorial cartoons. *International Gambling Studies* 11: 1, 107–120.

Schwartz, D. G. & P. Raento (2011). Introduction to gambling, space, and time. *Teoksessa* Raento, P. & D. G. Schwartz (toim.): *Gambling, Space, and Time*, 1–14. University of Nevada Press, Reno.

KIRJA-ARVOSTELUT

Meuronen, M. & P. Raento (2011). Cosgrave & Klassen (toim.): *Casino state. Legalized gambling in Canada*. *The Canadian Geographer/Le Geographe Canadien* 55: 2, 266–267.

Raento, P. (2011). Pulkkinen & Sorainen (toim.): *Siveellisyydestä seksuaalisuuteen*. *Terra* 122: 4, 244–245.

— (2011). Andersson & Henriksson: *Pohjois-Amerikan intiaanit*. *Terra* 122: 3, 199–200.

— (2011). Muro: *Ethnicity and violence*. The case of radical Basque nationalism. *National Identities* 13: 2, 208–210.

PÄÄKIRJOITUKSET JA PUHEENVUOROT

O' Loughlin, J., P. Raento, J. D. Sidaway & P. Steinberg (2011). Academic re-territorializations: Gate-keeping, power, and responsibility. *Political Geography* 30: 1, 1–2.

Raento, P. (2011). Vedonlyönnistä tarvitaan lisää tutkimustietoa. *Helsingin Sanomat* 15. heinäkuuta, Vieraskynä A2.

— (2011). Kotikielellä julkaiseminen edistää kansainvälistä uraa. *Terra* 122: 2, 96–97.

MUUT JULKAISUT

Laitinen, A., S. Mäki-Tuuri & P. Raento (2011). Hevosalan ammattimatka Ranskaan 12.–15.5.2011. Matkaraportti. Hippoliiksen hevosklusterihanke, Ypäjä. <http://www.hippolis.fi/>

Raento, P. (2011). Tieteen kohtaamisia: Viisautta viidakosta. *Tieteessä tapahtuu* 29: 3, 39–40.

— (2011). Suomalaisessa rahapelitutkimuksessa on vahvaa potentiaalia. Pelitaito-projektin vierailijablogi, 7. joulukuuta. <http://pelitaito.fi/vierailijablogi/>

— (2011). Huipputeknologiana hylkeennahkakalsarit. Luonnontieteellinen nuorten verkkolehti *Luova*, 14. joulukuuta. <http://www.eluova.fi/index.php?id=1325>

Lisäksi tutkimusjohtaja laajensi verkostojaan ja edisti Säätiön tunnettuutta lukuisten kustannusalan luottamustehtäviensä yhteydessä. Hän palveli vuonna 2011 Elsevierin kustantaman *Political Geography* -lehden toimittajana, Suomen tiedekustantajien liiton hallituksen puheenjohtajana, Gaudeamus Helsinki University Press -kustantamon kansallisen neuvottelukunnan jäsenenä, *National Identities* -lehden toimitusneuvoston jäsenenä sekä Helsingin yliopiston henkilökuntalehden *Yliopistolaisen* toimitusneuvoston jäsenenä.

Tutkimusjohtaja käytti vuonna 2011 useita kotimaisia ja kansainvälisiä puheenvuoroja, joissa käsiteltiin rahapelitutkimusta, esiteltiin Säätiön toimintaa tai mainittiin yhteys Säätiöön. Ohjelmassa olivat muun muassa seuraavat esitelmät ja luennot:

Raento, P. & M. Meuronen (2011). Rahapelaaminen pilakuvissa. Tieteen päivät, Helsinki, 13. tammikuuta.

— (2011). Looking at leisure: image, identity, intertextuality. Pääesitelmä maantieteen kansallisen tutkijakoulun seminaarikurssilla, Tampereen yliopisto, 24.–25. helmikuuta.

Raento, P. & M. Meuronen (2011). Gambling, space, and politics in Finnish editorial cartoons. Annual Meeting of the Association of American Geographers, Seattle, USA, 13. huhtikuuta.

Raento, P. (2011). Pelitoiminnan tutkimussäätiön toiminta ja tavoitteet. Peliklinikka, Helsinki, 20. huhtikuuta.

— (2011). Numbers, speech, and power: governing gambling in Finland. Suomalais-ruotsalainen päihdetiedotusseminaari, Göteborg, 1. syyskuuta.

— (2011). Perspectives on contemporary political geography and geopolitics. Université Paris 8, Ranskan geopolitiikan instituutti, 17. lokakuuta.

Raento, P. & L. Härmälä (2011). Contesting space, time, and values in the Finnish trotting business. *Social Research Methods and Praxis: Contemporary Visions from Antrogeography* tutkimuskollokvio, Southern Cross University, Lismore, Australia, 7. joulukuuta.

Tutkimusjohtaja vaali ja laajensi verkostojaan edellä mainittujen tapahtumien ja matkojen lisäksi tutkijavierailulla Nevadan yliopistossa Yhdysvalloissa (huhtikuu), hevosalan ammattilaismatkalla Normandiassa (toukokuu), European Lotteries -kongressissa Helsingissä (kesäkuu), pohjoismaisessa SNSUS-kongressissa Reykjavikissä (kesäkuu), Kuninkuusraveissa Tampereella (heinäkuu), THL:n rahapeliaiheisessä seminaarissa Helsingissä (syyskuu), rahapelitutkijoiden tapaamisessa Helsingissä ja Australian rahapelitutkijoiden NAGS-kongressissa Melbournessa (molemmat marraskuussa). Lisäksi tutkimusjohtaja esitelmöi Helsingissä Suomen Tiedekustantajien ”Tiedekustantajat e-ajassa” -tapahtumassa (helmikuu), Helsingin yliopiston Eurooppa-tutkimuksen verkoston kansainvälisessä maisteriohjelmassa (maaliskuu ja syyskuu), tietokirja.fi-tapahtumassa (elokuu) ja Helsingin kirjamesseilla (lokakuu).

Lisäksi asiamies edusti huhtikuussa säätiötä Nottingham Trent Universityssä jossa järjestettiin ensimmäistä kertaa International Conference on Gambling Studies.

Säätiön toimialaan kuuluvista tapahtumista tiedotettiin aktiivisesti Säätiön verkkosivuilla.

Tutkimusjohtajaa haastateltiin *Aamulehteen*, *Helsingin Sanomiin*, *Raymondiin* ja YLE Radio Suomen *Ajantasa*-ohjelmaan. Hän suositteli suomalaisia yhteiskuntatieteilijöitä ja kulttuurintutkijoita haastateltavaksi rahapelaamisesta kiinnostuneille medioille ja muille organisaatioille.